

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: nezl. **J. A. N.**, zast. matkou B. K. N., jako zákonnou zástupkyní, zast. JUDr. Ivo Danielowitzem, advokátem, se sídlem v Táboře, Smetanova 664, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR,** odboru azylové a migrační politiky, Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 22. 10. 2003, č. j. 10 Az 100/2003-24, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna zástupci žalobce, advokátu JUDr. Ivo Danielowitzovi, se sídlem v Táboře, Smetanova 664, **se přiznává** v částce 1075 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu v Brně do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 11. 8. 2003, č. j. OAM-3016/VL-01-ZA07-2003 nebyl žalobci udělen azyl podle § 12, 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb. zákona o azylu v platném znění (dále jen „zákon o azylu“) a bylo vysloveno, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvedl, že dne 23. 6. 2003 projevila paní B. K. N. jménem svého nezletilého dítěte úmysl požádat o azyl a dne 15. 7. 2003 podala žádost o udělení azylu. V žádosti uvedla, že sama je žadatelkou o udělení azylu na území ČR. Z důvodu sloučení rodiny proto žádá o udělení azylu pro svého syna. Dále uvedla, že se obává

ohrožení života svého syna ze strany bývalého manžela, kterého opustila před třemi roky, mj. i proto, že byl vůči ní agresivní. Tvrdila, že otcem žalobce je občan ČR. Správní orgán dospěl k závěru, že i když lze připustil možnost fyzického nátlaku ze strany manžela jak na dítě, tak i na matku, nutno zároveň konstatovat, že zákonná zástupkyně má v případě návratu do vlasti možnost na obranu svého dítěte vyhledat pomoc kompetentních orgánů své vlasti. Vycházel dále z toho, že matce žalobce nebyl udělen azyl rozhodnutím správního orgánu ze dne 18. 2. 2003 a uvedené rozhodnutí bylo potvrzeno rozhodnutím Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 18. 6. 2003, č. j. 10 Az 69/2003-17. Dospěl poté k závěru, že žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu a nesplňuje ani podmínky pro udělení azylu podle § 13, 14 téhož zákona. Vzhledem k tomu, že Bulharsko splňuje znaky bezpečné země původu, neshledal správní orgán ve věci žadatele překážky vycestování z důvodu jeho ohrožení z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení.

V podané žalobě bylo žalovanému správnímu orgánu vytýkáno, že se žádostí o azyl nezabýval odpovědně a svědomitě, že rozhodnutí nevycházelo z řádně zjištěného skutkového stavu a že žalovaný před vydáním rozhodnutí žalobci, resp. jeho zástupkyni, neumožnil vyjádřit se k jeho podkladům, popř. navrhnout doplnění důkazů a že rozhodnutí není přesvědčivě odůvodněno. V žalobě byl vysloven názor, že nezletilý žalobce splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu stanovené v § 12, minimálně splňuje podmínky pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. V žalobě bylo navrhováno, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 22. 10. 2003, č. j. 10 Az 100/2003-24 žalobu zamítl a rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení nepřiznává. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu správního spisu, poukázal dále na rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2003, č. j. OAM-5401/VL-10/ZA04-2002, kterým byla zamítnuta žádost matky žalobce o udělení azylu s tím, že z odůvodnění tohoto rozhodnutí je zřejmé, že matka žalobce důvody pro udělení azylu vztahovala k tehdy očekávanému narození dítěte počatého v České republice údajně s českým přítelem, k němuž již v roce 2001 z Bulharska dojížděla. Rozsudkem ze dne 18. 6. 2003, sp. zn. 10 Az 69/2003 byla žaloba matky žalobce zamítnuta, přičemž rozsudek se mj. zmiňuje o tom, že matka žalobce nemá vyřešenou rodinnou situaci v Bulharsku, kde mimo manžela, který nesouhlasí s rozvodem, žijí ještě tři nezletilé děti, které jsou v péči babičky. Soud dále poukázal i na to, že pod sp. zn. 10 Az 111/2003 je přezkoumávána žaloba I. N. (podle tvrzení matky žalobce českého přítele) podaná proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR ze dne 12. 9. 2003, č. j. OAM-575/VL-07-2009-2003, kterým byla zamítnuta žádost jmenovaného o azyl. Soud v posuzované věci dospěl k závěru, že matka nezletilého žalobce žádné zákonem zohlednitelné důvody pro udělení azylu neuvedla a že důvodem, pro který o azyl pro svého syna po jeho narození žádala, je jen pochopitelná snaha legalizovat svůj i žalobcův pobyt v České republice, neboť i ona sama byla v té době v postavení žadatelky o azyl. Ona sama Bulharsko opustila pro neshody s manželem, který se nechtěl smířit s tím, že jej opouští a že v Česku hodlá žít s jiným mužem. Konstatoval, že obava možné pomsty manžela zákonné zástupkyně žalobce rovněž není podřaditelná pod žádnou ze situací uvedených

v § 12 zákona o azylu. Soud se ztotožnil i s dalšími výroky žalovaného správního orgánu podle § 13, 14 a 91 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen stěžovatel) prostřednictvím své matky včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Namítal, že správní orgán ani soud nevzal v úvahu, že stěžovateli hrozí v Bulharsku pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině – ke skupině nemanželských dětí. Obával se, že by při návratu do Bulharska byl ohrožen na životě a zdraví jakožto nemanželský syn zejména ze strany bývalého manžela jeho matky, přičemž v Bulharsku neexistuje efektivní ochrana veřejnou mocí pro oběti domácího a obdobného násilí. Poukazoval dále na to, že správní orgán ani soud neposoudil správně, že na nezletilého se vztahují překážky vycestování zejména podle § 91 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Vyslovil přesvědčení, že vycestováním by došlo k zásahu do jeho práva na ochranu rodinného a soukromého života zaručeného přímo aplikovatelnými ustanoveními článku 8 Evropské Úmluvy o lidských právech a základních svobodách a dále článku 3 odst. 1, článku 7 odst. 1, článku 8 odst. 1, článku 9 odst. 1, článku 16 Úmluvy o právech dítěte, neboť by byl odtržen od svého otce I. N., který se o stěžovatele každodenně stará od narození (matka jako jediná v domácnosti má pracovní povolení); biologický otec stěžovatele I. N. je žadatelem o azyl v ČR a nemůže vycestovat do Bulharska nebo jiné země za stěžovatelem. Namítal dále, že v předchozím řízení u Krajského soudu v Českých Budějovicích měl soud zkonstatovat porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 odst. 3 o správním řízení v platném znění a § 12 resp. § 91 zákona o azylu. Proto rozhodnutí soudu považuje za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že kasační stížnost vykazuje vadu podání v absenci údaje o povinném zastoupení advokátem, přičemž stěžovatel nepožádal o jeho ustanovení. Správní orgán popřel oprávněnost podané kasační stížnosti a vyslovil přesvědčení, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Pro řízení o kasační stížnosti odkázal na správní spis a na vydané rozhodnutí. Poukazoval na to, že soud neshledal v závěrech a postupu správního orgánu nezákonnost ani vady řízení. Proto považuje kasační stížnost za nedůvodnou. Neshledal rovněž důvody k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Navrhoval buď odmítnutí kasační stížnosti pro neodstraněnou vadu podání nebo zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 21. 1. 2004, č. j. 10 Az 100/2003-51 ustanovil stěžovateli zastoupeného matkou, JUDr. Ivo Danielowitze, advokáta, jako zástupce v řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že jsou dány důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení věci spočívá buď v tom,

že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

V posuzované věci však Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích taková pochybení neshledal. K uvedeným námitkám stěžovatele je především nutno zdůraznit, že jak správní orgán, tak i soud, vycházel při posuzování jeho žádosti o azyl ze zjištění učiněných z návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 15. 7. 2003, ze samostatného podání matky stěžovatele (zákonné zástupkyně), v němž uvádí důvody své žádosti o azyl, a z protokolu o pohovoru ze dne 15. 7. 2003. Z těchto dokladů vyplývá, že stěžovatel se narodil dne 7. 6. 2003 v Táboře a v rodném listě vydaném Městským úřadem v Táboře je z rodičů uvedena jen matka – B. K. N. Matka stěžovatele uvedla, že před třemi lety opustila manžela, protože byl agresivní a bil ji. Rozvedena není. Domácí násilí nikde nezveřejňovala a o pomoc nežádala. Domnívala se, že manžel by se v případě návratu do Bulharska mohl mstít jí i stěžovateli. Argumentovala nutnosti sloučení rodiny s tím, že ona sama je žadatelkou o azyl a že otec nezletilého I.N., je občanem České republiky. Správní orgán i soud pak dále vycházel z toho, že rozsudkem tohoto soudu ze dne 18. 6. 2003, sp. zn. 10 Az 69/2003 byla zamítnuta žaloba matky stěžovatele podaná proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2003, jímž byla zamítnuta její žádost o azyl a současně bylo konstatováno, že matka stěžovatele není rozvedená a v Bulharsku žijí její další tři nezletilé děti. Ve spise je pak založeno rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 9. 2003, č. j. OAM-575/VL-07-2A09-2003, jímž nebyl udělen azyl I. N. Z uvedeného rozhodnutí je zřejmé, že I. N. (matkou stěžovatele označován jako občan České republiky), je státní příslušník Ukrajiny. Krajský soud pak v napadeném rozsudku konstatoval, že pod sp. zn. 10 Az 111/2003 je přezkoumávána žaloba proti tomuto posledně uvedenému rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, má oporu ve spisech a při jejím zjišťování nebyl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem. Nejvyšší správní soud se rovněž ztotožňuje s právními závěry učiněnými krajským soudem v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Je tedy třeba vycházet z toho, že matka stěžovatele žádné zákonem zohlednitelné důvody pro udělení azylu neuvedla, neboť obavu z možné pomsty manžela zákonné zástupkyně stěžovatele nelze podřadit pod žádný z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Udělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu nepřichází v případě stěžovatele v úvahu a podle názoru Nejvyššího správního soudu nebyly zjištěny žádné důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení azylu z humanitárních důvodů podle ustanovení § 14 zákona o azylu. Samotnou skutečnost, že stěžovatel se narodil v České republice matce, která má bulharskou státní příslušnost a údajnému otci, který je státním příslušníkem Ukrajiny, za situace, kdy ani jednomu z rodičů azyl na území ČR nebyl udělen, nelze zřejmě za důvod zvláštního zřetele hodný považovat.

Namítá-li stěžovatel dále, že mu hrozí v Bulharsku pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině – ke skupině nemanželských dětí, je třeba uvést, že tato námitka nebyla uplatněna v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno

a je tedy důvodem, k němuž Nejvyšší správní soud nepřihlíží, neboť podle § 109 odst. 4 s. ř. s. ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, co bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží. Nicméně je třeba konstatovat, že za sociální skupinu lze považovat osoby podobného společenského původu nebo postavení, obdobných majetkových poměrů, společenských obyčejů apod. Příslušnost k ní se stává důvodem pronásledování zpravidla tehdy, když její politická názorová orientace, minulost nebo hospodářská činnost jejich členů, či samostatná existence jsou považovány za překážku politice vlády, když taková skupina není považována za loajální vůči státu či jeho exekutivě. U osob, které nespojuje jejich postavení ve společnosti ale pouze příbuzenský vztah, nelze o sociální skupině hovořit.

Nejvyšší správní soud rovněž sdílí právní závěry správního orgánu a soudu o tom, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, neboť stěžovatel ani jeho matka nepatří k osobám ohroženým skutečnostmi zakládajícími překážky vycestování. V této souvislosti nutno poukázat i na argumentaci obsaženou v napadeném rozhodnutí správního orgánu, spočívající v tvrzení, že matka stěžovatele má možnost v případě návratu do vlasti na obranu svou i dítěte vyhledat pomoc k tomu kompetentních orgánů své vlasti. Jak je uvedeno ve zprávě MVUSA za rok 2002, pracuje v Bulharsku řada nevládních organizací, které nabízejí pomoc a podporu ženským obětem násilí. Po několika letech aktivní veřejné činnosti různých nevládních organizací se podařilo prolomit tabu v oblasti domácího násilí a násilí vůči ženám. Pozorovatelé kromě toho zaznamenali i větší citlivost policie k těmto problémům. Dovolává-li se stěžovatel Úmluvy o lidských právech a základních svobodách a Úmluvy o právech dítěte zaručujících právo na ochranu rodinného a soukromého života, je třeba poukázat na to, že o rodině stěžovatele, jejímž členem by byl i jeho biologický otec, nelze zatím z objektivních důvodů uvažovat. Matka stěžovatele není rozvedena s manželem žijícím v Bulharsku, kde rovněž žijí její další tři nezletilé děti. Matce stěžovatele nebyl udělen azyl na území České republiky a otci stěžovatele, státnímu příslušníku Ukrajiny rovněž ne, takže zůstává otázkou, kde a jak bude matka stěžovatele dále žít. Vytvoření rodiny nebrání aplikace zákona o azylu, ale osobní a rodinné důvody na straně matky stěžovatele, které však nelze řešit mezinárodní ochranou poskytovanou formou azylu. Ostatně uvedené námitky byly rovněž vzneseny po vydání napadeného rozhodnutí a je třeba na ně pohlížet jako na námitky, k nimž Nejvyšší správní soud nepřihlíží ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud pak nedospěl ani k závěru, že by správní orgán porušil ustanovení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a 47 správního řádu. V podané žalobě stěžovatel konstatoval porušení těchto ustanovení pouze v obecné rovině, takže se blíže k těmto námitkám krajský soud nemohl vyjádřit. K těmto blíže nespecifikovaným námitkám se nemůže vyjádřit ani Nejvyšší správní soud. Nelze proto souhlasit s tvrzením stěžovatele, že krajský soud měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, a pokud tak neučinil, je rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Naopak z výše uvedeného vyplývá, že v postupu krajského soudu nebylo shledáno pochybení, neboť při posuzování věci se v souladu s platnou právní úpravou vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi a po právní stránce věc správně posoudil.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu,

se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný.

Odměna soudem ustanovenému zástupci stěžovatele byla přiznána ve výši 1075 Kč, a to za jeden úkon právní služby á 1000 Kč (příprava a převzetí zastoupení) podle ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., a 75 Kč za režijní paušál (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky). Celková částka 1075 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu v Brně do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 9. 3. 2004

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu